YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
23 päivänä helmikuuta 1961 *

Asiassa 30/59,

De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg, perustamissopimuksen 48 artiklassa tarkoitettu yritysten yhteenliittymä, 16 Dr. Poelstraat, Heerlen (Alankomaat), edustajanaan toimitusjohtaja H. H. Wemmers ja yhteenliittymän jäsenten vuosikokouksen nimittämä P. A. A. Wirtz, avustajina Leydenin yliopiston luennoitsija ja asianajaja W. L. Haardt, Alankomaiden Hoge Raad, sekä Nijmegenin katolisen yliopiston professori W. C. L. van der Grinten, prosessiosoite Luxemburgissa 83 boulevard Grande-Duchesse Charlotte,

kantajana,

vastaan

Euroopan hiili- ja teräsyhteisön korkea viranomainen, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantajansa F. van Houten, avustajana asianajaja C. R. C. Wyckerheld Bisdom, Alankomaiden Hoge Raad, prosessiosoite Luxemburgissa 2 place de Metz,

vastaajana,

jota tukee

Saksan liittotasavallan hallitus, asiamiehenään liittovaltion talousministeri professori Ludwig Erhard, avustajana Hampurin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan professori Konrad Zweigert, prosessiosoite Luxemburgissa Saksan liittotasavallan suurlähetystö, 3 boulevard Royal,

väliintulijana,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

jossa kantaja vaatii, että

a) yhteisöjen tuomioistuin kumoaa korkean viranomaisen 30.4.1959 päivätyssä kirjeessään tekemän kielteisen päätöksen kantajan 9.3.1959 päivätyssä kirjeessä esittämästä pyynnöstä, jossa korkeaa viranomaista pyydetään toteamaan päätöksen muodossa, että rahoittaessaan *Bergmannsprämien* (kaivoslisän) julkisista varoista Saksan liittotasavallan hallitus ei ole noudattanut yhtä sille perustamissopimuksesta aiheutuvaa velvoitetta; ja että

b) korkea viranomainen toteaa, että päättäessään kyseisestä rahoituksesta Saksan liittotasavallan hallitus ei ole noudattanut sille perustamissopimuksesta aiheutuvia velvoitteita,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti A. M. Donner, jaostojen puheenjohtajat Ch. L. Hammes ja N. Catalano, tuomarit O. Riese, L. Delvaux, J. Rueff (esittelevä tuomari) ja R. Rossi,

julkisasiamies: M. Lagrange,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

A - Tutkittavaksi ottaminen

1. Menettelyn asianmukaisuus

Kantaja on Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 35 artiklan nojalla saattanut asiansa korkean viranomaisen käsiteltäväksi 9.3.1959 päivätyllä kirjeellään, jotta tämä toteaisi päätöksellä, että rahoittaessaan kaivoslisän (*Bergmannsprämie*) julkisista varoista Saksan liittotasavallan hallitus ei ole noudattanut erästä sille perustamissopimuksesta aiheutuvaa jäsenyysvelvoitetta.

Korkea viranomainen on 30.4.1959 päivätyllä ja 8.5.1959 postileimalla varustetulla

kirjeellä ilmoittanut kantajalle, että se ei katsonut voivansa vastata myönteisesti kantajan pyyntöön.

Tässä tiedoksiannossa on kantajalle ilmoitettu korkean viranomaisen päätöksestä olla tekemättä siltä pyydettyä päätöstä.

Kanteella 30/59 vaaditaan tämän kielteisen päätöksen kumoamista.

Tämän johdosta kyseinen kanne on perustamissopimuksen 33 artiklassa tarkoitettujen edellytysten mukainen kumoamiskanne.

Koska kanne on merkitty kirjaamon rekisteriin 5.6.1959, 33 artiklan viimeisessä kohdassa tarkoitettua yhden kuukauden määräaikaa on noudatettu, jos huomioon otetaan korkean viranomaisen vastauksen postileimasta ilmenevä lähettämispäivä.

2. Kantajan mahdollisuus panna vireille kanne

Kanteen kohteena oleva päätös on päätös, jolla korkea viranomainen on kieltäytynyt tekemästä päätöstä, jonka se kantajan mielestä olisi ollut velvollinen tekemään 88 artiklan nojalla.

Perustamissopimuksen 33 artiklan edellytysten suhteen tällä kielteisellä päätöksellä on sama luonne kuin olisi ollut vastaavalla myönteisellä korkean viranomaisen päätöksellä, jonka korkea viranomainen kieltäytyi tekemästä.

Korkea viranomainen perustelee kielteistä päätöstään esittämällä, että tilanne, joka aiheutuu siitä, että Saksan liittotasavallan hallitus on ottanut käyttöön kaivoslisän, ei ole yhteensopimaton perustamissopimuksen kanssa niin kauan kuin korkean viranomaisen 21.6.1957 päivätyssä kirjeessä vahvistetut edellytykset täyttyvät.

Näin ollen päätös, jonka korkea viranomainen oli kantajan mielestä velvollinen tekemään, olisi toteutuessaan koskenut tietyn jäsenvaltion toteuttamaa erityistä toimenpidettä, minkä vuoksi päätös olisi ollut luonteeltaan yksittäinen.

Päätös, jolla korkea viranomainen on kieltäytynyt tekemästä tätä yksittäistä päätöstä, on siis myös yksittäinen.

Kantaja katsoo korkean viranomaisen kielteisen päätöksen koskevan itseään. Yrityksen vireille paneman, yksittäisen päätöksen kumoamista koskevan kanteen tutkittavaksi ottamiseen riittää, että kantaja katsoo päätöksen koskevan itseään ja

perustelee kyseisen väitteensä osoittamalla asianmukaisella tavalla, millä tavalla päätöksen kumoaminen on hänen etunsa mukaista.

Kantaja esittää, että:

"– tavallisesti hollantilaisen hiilen hinnat tukeutuvat saksalaisiin hintoihin;

– valtion tuista johtuva saksalaisen hiilen hintojen keinotekoinen aleneminen saattaa hollantilaiset tukea saamattomat yritykset vaikeaan tilanteeseen;

– Alankomaiden markkinoilla saksalaisten hiilten kilpailu on kovaa;

– Alankomaiden on puolustettava Saksaan suuntautuvaa hiilen vientiään;

– kaivoslisän käyttöön ottaminen Saksassa on aiheuttanut lähellä sijaitsevien hollantilaisten yritysten työvoiman muuttoliikkeen Saksaan;

– tätä työvoimaan kohdistuvaa vaikutusta on korostanut se, että kaivoslisä on vapautettu sosiaalimaksuista ja tuloverosta; ja

– useiden kokeneiden kaivostyöläisten lähteminen hollantilaisista kaivoksista on pakottanut hollantilaiset kaivokset asettamaan omia työvoiman houkuttimia, erityisesti korottamaan palkkoja."

Nämä väitteet vaikuttavat asianmukaisilta, mutta niiden täsmällinen merkitys voidaan määrittää ainoastaan pääasian tarkastelun avulla.

Vastoin vastaajan esittämää väitettä siltä, että yritys voisi panna vireille kanteen sitä koskevan yksittäisen päätöksen kumoamiseksi, ei edellytetä, että päätös koskisi ainoastaan tai lähes ainoastaan kyseistä yritystä.

Koska tehty päätös on kantajaa koskeva yksittäinen päätös, kantajalla on mahdollisuus panna vireille kanne.

3. Kantajan vaatimukset

Kantaja ei ainoastaan vaadi yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan kanteen kohteena olevaa päätöstä, vaan vaatii tätä myös

"julistamaan, että korkean viranomaisen on päätöksellä todettava, että Saksan

liittotasavalta ei ole noudattanut sille perustamissopimuksesta aiheutuvia velvoitteita rahoittaessaan julkisista varoista maan pinnan alla työskenteleville kaivostyöläisille myönnetyn verovapaan lisän, ja että sen on tämän johdosta kumottava tämä toimenpide".

Perustamissopimuksen 34 artiklassa määrätään, että "jos yhteisöjen tuomioistuin julistaa päätöksen mitättömäksi, se saattaa asian uudelleen korkean viranomaisen käsiteltäväksi" ja että "korkea viranomainen toteuttaa mitättömäksi julistamista koskevan päätöksen täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet".

Vaikka yhteisöjen tuomioistuin hyväksyisi kanteen, yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä ei ole sanella korkealle viranomaiselle päätöksiä, joita kumoamisesta olisi seurattava, vaan sen on ainoastaan palautettava asia korkean viranomaisen käsiteltäväksi.

Näin ollen kantajan toista ja kolmatta vaatimusta ei voida ottaa tutkittavaksi.

Sitä vastoin kantajan ensimmäinen ja neljäs vaatimus kuuluvat kumoamista koskevan oikeudenkäyntiasian piiriin, ja ne voidaan siis ottaa tutkittavaksi.

4. Saksan liittotasavallan hallituksen väliintulossaan esittämät perustelut ja väitteet

Saksan liittotasavallan hallituksen väliintulohakemus on hyväksytty yhteisöjen tuomioistuimen 18.2.1960 antamalla määräyksellä.

Vaikka Saksan liittotasavallan hallitus pyrkii väliintulokirjelmässään tukemaan vastaajan vaatimuksia, se käyttää vastaajan esittämien väitteiden kanssa ristiriidassa olevia väitteitä ja vastaajan nimenomaisesti vastustamia väitteitä.

Kantaja katsoo, että koska työjärjestyksen 93 artiklan 5 kohta velvoittaa väliintulijan hyväksymään asian sellaisena kuin se on väliintulohetkellä, väliintulijalla ei enää väliintulohetkellä – vastaajan vastauksen jälkeen – ollut mahdollisuutta esittää perustavaa väitettä, joka olisi ristiriidassa väliintulijan tukeman asianosaisen esittämien väitteiden kanssa.

Ollakseen estämättä yhteisöjen tuomioistuinta tutkimasta kannekirjelmässä esitettyjä väitteitä kantaja kuitenkin luopuu oikeudestaan vedota työjärjestyksen 93 artiklan 5 kohtaan.

Kysymys on tutkittava yhteisöjen tuomioistuimen omasta aloitteesta.

Yhteisön tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan 34 artiklan mukaisesti väliintulohakemuksessa saadaan esittää vain jonkun asianosaisen vaatimuksia tukevia tai niitä vastustavia vaatimuksia.

Saksan liittotasavallan hallitus tukee väliintulossaan vastaajan vaatimuksia ja siitä huolimatta, että sen esittämät väitteet eroavat vastaajan esittämistä väitteistä, se pyrkii väitteillään vastustamaan kantajan vaatimuksia.

Jos väliintulijaa kiellettäisiin esittämästä muita kuin sen tukeman asianosaisen jo esittämiä väitteitä, väliintulomenettely menettäisi merkityksensä.

Näin ollen Saksan liittotasavallan hallituksen väliintulossaan esittämät väitteet voidaan ottaa tutkittavaksi.

B - Pääasia

I PERUSTAMISSOPIMUKSEN RIKKOMINEN

Kantaja ja vastaaja ovat yhtä mieltä siitä, että itsessään tarkasteltuna edellä tarkoitettu kaivostyöläisen vuorolisä on perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa poistettu ja kielletty tuki, kun taas väliintulija katsoo sen olevan yhteensopiva perustamissopimuksen määräysten kanssa.

Kantaja katsoo, että se, että vuorolisä on korvannut sen, että 1.4.1958 lähtien liittovaltion hallitus ei enää ole rahoittanut 6,5 prosenttia eläkevakuutuksen työnantajamaksuista, ei poista vuorolisän perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdalla poistetun ja kielletyn tuen luonnetta. Vastaaja ja väliintulija ovat yhtä mieltä siitä, että tämä korvaaminen tekee vuorolisästä joka tapauksessa yhteensopivan perustamissopimuksen määräysten kanssa.

Näiden kahden erilaisen toteamuksen vuoksi vuorolisän luonnetta suhteessa perustamissopimukseen ja tapaa, jolla tasausjärjestelmä vaikuttaa tähän luonteeseen, on tarkasteltava erillisinä.

1. *Onko vuorolisä erillään tarkasteltuna, siis tasausjärjestelmistä riippumatta, perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa poistettu ja kielletty tuki?*

a) Käsite "tuki" EHTY:n perustamissopimuksen mukaisesti

Perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa määrätään, että "hiilen ja teräksen yhteismarkkinoille soveltumattomina pidetään sekä sen vuoksi poistetaan ja kielletään tässä sopimuksessa määrätyin edellytyksin yhteisössä ... c) valtioiden muodossa tai toisessa myöntämä tuki tai avustukset taikka määräämät erityismaksut".

Perustamissopimuksessa ei nimenomaisesti määritellä 4 artiklan c alakohdassa tarkoitetun tuen tai avustuksen käsitteitä.

Tavanomaisesti avustusta pidetään rahallisena tai luontoissuoritteisena etuutena, joka on myönnetty yrityksen tukemista varten muussa muodossa kuin yrityksen tuottamien tavaroiden tai palvelujen ostajan tai käyttäjän suorittamana maksuna.

Tuen käsitettä pidetään hyvin samankaltaisena käsitteenä, jossa kuitenkin korostuu avustuksen teleologinen luonne, ja tuki vaikuttaa erityisesti olevan tarkoitettu määritellyn tavoitteen saavuttamista varten silloin, kun tavoitetta ei yleensä voisi saavuttaa ilman ulkopuolista apua.

Tuen käsite on kuitenkin yleisluontoisempi kuin avustuksen käsite sen vuoksi, että tuki ei käsitä ainoastaan konkreettisia etuuksia, kuten avustuksia, vaan myös toimenpiteitä, jotka erilaisissa muodoissaan keventävät yrityksen talousarvioon tavallisesti sisältyviä maksuja ja joilla tämän johdosta on – olematta kuitenkaan avustuksia sanan varsinaisessa merkityksessä – avustuksen luonnetta vastaava luonne ja sen vaikutuksia vastaavat vaikutukset.

Nämä perustamissopimukseen sisältymättömät määritelmät voidaan hyväksyä ainoastaan, jos perustamissopimuksen määräykset tai perustamissopimuksen päämäärät vahvistavat määritelmien sisällön.

Perustamissopimuksen 2 artiklassa nimenomaisesti asetetaan yhteisön päämääräksi "toteuttaa asteittain edellytykset, joilla varmistetaan järkevin tuotannon jakautuminen mahdollisimman korkealla tuottavuuden tasolla, ja samalla turvata jatkuva työllisyys sekä huolehtia siitä, että jäsenvaltioiden taloudelle ei aiheuteta olennaista ja jatkuvaa häiriötä".

Edellä esitettyjen määritelmien mukaisesti ymmärrettynä tuki tai avustus muodostaisivat itsessään esteen järkevimmälle tuotannon jakautumiselle mahdollisimman korkealla tuottavuuden tasolla siten, että muodostaessaan jonkun muun kuin ostajan tai käyttäjän suorittaman etuuden ne mahdollistaisivat sellaisten myyntihintojen vahvistamisen tai ylläpitämisen, jotka eivät suoranaisesti liittyisi tuotantokustannuk-

siin ja tämän johdosta sellaisten taloudellisten toimintojen ylläpitämisen ja kehittymisen, jotka eivät vastaisi järkevintä tuotannon jakautumista mahdollisimman korkealla tuottavuuden tasolla.

Tämän kriteerin mukaisesti tavanomaisessa merkityksessään määritellyt tuet tai avustukset olisivat yhteensopimattomia yhteismarkkinoiden kanssa sen vuoksi, että ne ovat esteenä yhdelle sen olennaisista päämääristä.

Näiden seikkojen vuoksi on perusteltua myöntää, että 4 artiklan c alakohdassa pidetään yhteismarkkinoiden kanssa yhteensopimattomina ja siis poistettavina ja kiellettyinä tukia ja avustuksia juuri niiden perinteisessä ja yleisessä merkityksessä.

Perustamissopimuksen 5 artiklan neljäs kohta vahvistaa tämän analyysin, sillä siinä määrätään ensinnäkin, että yhteisön tehtävänä on varmistaa "tavanomaisten kilpailun edellytysten syntyminen, ylläpitäminen ja noudattaminen", ja se, että jokin muu kuin ostaja tai käyttäjä maksaa osan tuotantokustannuksista, on selkeästi esteenä tavanomaisten kilpailun edellytysten syntymiselle.

Perustamissopimuksen 54 artikla vahvistaa edellä tarkoitetun tulkinnan, koska sen viidennessä kohdassa täsmennetään, että "jos korkea viranomainen toteaa ohjelman rahoituksen tai ohjelmaan kuuluvien laitosten toiminnan edellyttävän tukea, avustusta, suojatoimenpidettä tai syrjintää, joka on ristiriidassa tämän sopimuksen kanssa, edellä sanotun perusteella annettu kielteinen lausunto katsotaan 14 artiklassa tarkoitetuksi päätökseksi ja sen perusteella yritys, jota asia koskee, ei saa käyttää ohjelman toteuttamiseen muita kuin omia varojaan".

b) Onko 67 artikla 4 artiklan c alakohdan täytäntöönpanomääräys?

Liittovaltion hallitus on väliintulokirjelmässään esittänyt, että tiettyjen valtion tukien hyväksyttävyys on pääteltävissä 67 artiklasta ja että tämän johdosta tämä artikla lieventäisi perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdasta aiheutuvaa kieltoa.

Koska tämä väite yleisluonteisuudessaan viittaa 4 artiklan useisiin eri alakohtiin, se voisi hyväksyttynä johtaa siihen, että tietyissä olosuhteissa olisi perustamissopimuksen mukaista ottaa jälleen käyttöön tuonti- ja vientitullit tai vaikutukseltaan vastaavat maksut ja jopa tavaroiden liikkumisen määrälliset rajoitukset.

Tämän johdosta väitettä on tarkasteltava erityisen huolellisesti.

Jos perustamissopimuksen laatijat olisivat halunneet huomattavasti lieventää 4 artiklassa lueteltujen kieltojen merkitystä, olisi tuskin perustamissopimuksen

tavanomaisen täsmällisyyden mukaista viitata näihin kieltoihin eri termeillä sekä VII luvun otsikossa (Kilpailun edellytyksiin puuttuminen) että itse 67 artiklan sanamuodossa.

Vaikka on totta, että sana "erityismaksut" on mainittu sekä 4 artiklan c alakohdassa että 67 artiklan 3 kohdassa, kyseisellä sanalla tarkoitetaan kuitenkin jälkimmäisessä kohdassa maksuja, joita voidaan määrätä hiili- ja teräsyrityksille verrattuna saman maan muihin teollisuudenaloihin, ja tällainen luokittelu kytkee kyseisten erityismaksujen määräämisen suoraan sen valtion yleiseen talouspolitiikkaan, jota asia koskee.

Olisi vaikea myöntää, että perustamissopimuksen laatijat olisivat voineet haluta lieventää ja tietyissä olosuhteissa jopa kumota 4 artiklassa äärimmäisen täsmällisesti muotoillut poistot ja kiellot viittaamatta artiklaan, joiden merkitystä niiden olisi ollut tarkoitus rajoittaa.

Vaikka 4 artiklaan sisältyy useita kieltoja, siinä täsmennetään kuitenkin, että nämä kiellot otetaan käyttöön "tässä sopimuksessa vahvistetuin edellytyksin".

Perustamissopimuksen 67 artiklan 3 kohdassa tarkoitetaan sellaista jäsenvaltion tointa, joka aiheuttaisi erityisetuisuuksia tai aiheuttaisi erityismaksujen määräämisen kyseisen valtion toimivaltaan kuuluville hiili- ja teräsyrityksille verrattuna saman maan muihin teollisuudenaloihin, ja siinä tunnustetaan epäsuorasti näiden etuisuuksien tai maksujen laillisuus antamalla korkealle viranomaiselle toimivalta antaa tälle jäsenvaltiolle tarvittavat suositukset.

Perustamissopimuksen 67 artikla on sijoitettu välittömästi 60–66 artiklan perään, ja kyseisissä artikloissa täsmennetään tiettyjen 4 artiklassa tarkoitettujen kieltojen soveltamisen edellytykset.

Perustamissopimuksen 67 artiklan sijainti perustamissopimuksessa saattaisi johtaa siihen, että 67 artiklalle annettaisiin 60–66 artiklan merkitystä vastaava merkitys ja että sen katsottaisiin olevan 4 artiklan c alakohdassa määrätyn kiellon eräänlainen täytäntöönpanomääräys.

Jos tämä 67 artiklan tulkinta hyväksyttäisiin, 67 artiklassa tarkoitettaisiin 4 artiklan c alakohdasta aiheutuvia poistamisia ja kieltoja, joista siinä myös määrättäisiin, ja näitä kahta artiklaa olisi tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena ja sovellettava samanaikaisesti.

Tällainen tulkinta vaikuttaisi huomattavasti 4 artiklan c alakohdasta aiheutuvan kiellon ulottuvuuteen.

Tämän vuoksi tällaisen tulkinnan hyväksyttävyys on tutkittava.

Perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa kielletään valtioiden "muodossa tai toisessa" myöntämät tuet tai avustukset.

Tätä lisämäärettä ei ole 4 artiklan a, b ja d alakohdassa.

Artiklassa annetaan siinä esitetylle kiellolle epätavanomaisen laaja ulottuvuus.

Ei voida hyväksyä ilman ratkaisevia todisteita, että perustamissopimuksen laatijat olisivat 4 artiklan c alakohdassa julistaneet valtioiden "muodossa tai toisessa" myöntämät tuet tai avustukset kielletyiksi ja poistetuiksi julistaakseen sitten 67 artiklassa, että kyseiset tuet ja avustukset voisivat olla hyväksyttäviä, jopa ilman korkean viranomaisen valtuutusta, ellei korkean viranomaisen näiden tukien ja avustusten seurausten lieventämiseksi tai korjaamiseksi suosittamista toimenpiteistä muuta johdu.

Tällainen tulkinta voisi olla mahdollinen ainoastaan, jos osoitettaisiin, että 67 artiklassa tarkoitettu kilpailun edellytyksiin puuttuminen viittaisi 4 artiklassa ja erityisesti sen c alakohdassa lueteltuihin toimenpiteisiin tai käytäntöihin.

Vaikka 4 ja 67 artiklalla on periaatteessa sama päämäärä sen vuoksi, että niissä pyritään varmistamaan "tavanomaisten kilpailun edellytysten syntyminen, ylläpitäminen ja noudattaminen", niiden jäljempänä esitetystä sisällön analyysistä ilmenee, että niissä määrätään eri aloille eri menettelyt.

Perustamissopimuksen 4 artiklassa viitataan toimenpiteisiin, jotka on toteutettu "yhteisössä", eli alalla, joka kuuluu yhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan.

Perustamissopimuksen 1 artiklan sanamuodon mukaisesti yhteisö perustuu yhteisiin markkinoihin, yhteisiin tavoitteisiin ja yhteisiin toimielimiin.

Yhteisön alalla, eli kaikilla aloilla, jotka liittyvät yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen yhteismarkkinoilla, yhteisön toimielimille on annettu yksinomainen toimivalta.

Vaikka hiili- ja teräsyritysten taloudellinen tukeminen on mahdollista, kyseistä apua voi antaa ainoastaan korkea viranomainen tai sen nimenomaisen luvan saanut elin, mikä ilmenee 55 artiklan 2 kohdasta ja 58 artiklan 2 kohdasta sekä siirtymämääräyksiä koskevan yleissopimuksen 11 pykälästä.

Sitä vastoin 4 artiklan c alakohdassa viitataan valtioiden muodossa tai toisessa myöntämiin tukiin tai avustuksiin taikka määräämiin erityismaksuihin, ja ne julistetaan kiellettäviksi ja poistettaviksi.

Tästä erottelusta ilmenee, että perustamissopimuksella on pyritty varaamaan yhteisön toimielimille ja kieltämään valtioilta mahdollisuus myöntää yhteisössä muodossa tai toisessa olevia tukia tai avustuksia taikka määrätä erityismaksuja.

Perustamissopimuksen 4 artiklan täsmällinen sanamuoto painottaa yhteisön toimivallan yksinomaista luonnetta yhteisössä.

Perustamissopimuksen 67 artiklassa viitataan yksinomaan sellaisiin jäsenvaltion toimiin, jotka ovat omiaan vaikuttamaan tuntuvasti kilpailun edellytyksiin hiili- ja terästeollisuudessa.

Siinä ei viitata tällaisten toimien poistamiseen tai suoranaiseen kieltämiseen, vaan niissä määrätään ainoastaan näiden toimien korvaamisesta aiheellisella tuella tai näiden vahingollisten vaikutusten lieventämisestä sillä, että korkea viranomainen antaa valtiolle, jota asia koskee, "tarvittavat suositukset" (3 kohta), tai niin, että toteutetaan toimenpiteitä, joiden kyseinen valtio "katsoo olevan sen omaan taloudelliseen tasapainoon parhaiten soveltuvia" (2 kohdan kolmas alakohta).

Selvästikään tällaisten määräysten nojalla toteutetut toimenpiteet eivät voi olla sellaisia, jotka 4 artiklan mukaisesti ovat hiilen ja teräksen yhteismarkkinoille soveltumattomia ja kaikissa muodoissaan poistettavia ja kiellettyjä.

Perustamissopimuksessa ei edellytetä korkean viranomaisen toimia niillä jäsenvaltioiden talouden aloilla, jotka eivät kuulu yhteisön alaan.

Perustamissopimuksen määräyksissä yhteisön alaan ei lueta esimerkiksi 80 artiklassa poissuljettuja jakeluyritysten toimintoja ja, yleisemmällä tavalla, kaikkea sellaista taloudellista toimintaa, jota ei ole perustamissopimuksella sisällytetty yhteisön alaan.

Perustamissopimuksen 2 artikla vahvistaa tämän tulkinnan, ja siinä painotetaan, että yhteisön tehtävänä on toteuttaa sille uskotut tehtävät "sopusoinnussa jäsenvaltioiden yleisen talouden kanssa".

Perustamissopimuksen 26 artiklassa täsmennetään, että perustamissopimuksella ei poisteta jäsenvaltioilta vastuuta niiden yleisestä talouspolitiikasta, sillä artiklassa asetetaan neuvostolle tehtäväksi "yhdenmukaistaa korkean viranomaisen ja maidensa yleisestä talouspolitiikasta vastaavien hallitusten toimet".

Nämä määräykset ilmentävät mitä parhaiten perustamissopimuksella toteutetun yhdentymisen osittaista luonnetta, sillä jäsenvaltioiden hallitukset vastaavat edelleen kaikista niistä talouspolitiikkansa aloista, joita ei nimenomaisesti ole perustamissopimuksella asetettu yhteisön alaan.

Tämän johdosta ja 68 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltiot vastaavat omasta sosiaalipolitiikastaan.

Tämä vastuu koskee selkeästi myös suurta osaa jäsenvaltioiden veropolitiikasta.

Tämän jäsenvaltioilla jäljellä olevan toimivallan käyttö mahdollistaa sen, että jäsenvaltioiden toimet "ovat omiaan vaikuttamaan tuntuvasti kilpailun edellytyksiin hiili- ja terästeollisuudessa".

Perustamissopimuksen 2 artiklassa tavoitteeksi asetettujen ja 4 artiklassa määriteltyjen edellytysten mukaisten yhteismarkkinoiden olemassaolo olisi voinut vaarantua tämän kilpailun edellytyksiin puuttumisen vuoksi, jota ei ole mahdollista ehkäistä 4 artiklan nojalla.

Koska korkea viranomainen ei voinut puuttua tämän kilpailun edellytyksiin puuttumisen syihin, yhteismarkkinoiden olemassaolon turvaamista varten oli välttämätöntä, että korkealle viranomaiselle annettiin mahdollisuus korjata puuttumisen vaikutuksia tai lieventää niitä.

Perustamissopimuksen 67 artiklassa vastataan juuri tähän perustavanlaatuiseen vaatimukseen.

Korkealla viranomaisella 4 ja 67 artiklan soveltamista varten olevien keinojen erot ilmentävät ja vahvistavat kyseisten artiklojen soveltamisalaan kuuluvien alojen erilaisuutta.

Jos 67 artiklaa pidettäisiin 4 artiklan c alakohdan täytäntöönpanomääräyksenä, ei voitaisi selittää, miten on mahdollista, että silloin kun jäsenvaltion toteuttama toimi "vaikuttaa haitallisesti muiden jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluviin hiili- ja teräsyrityksiin", korkealla viranomaisella olisi toimivalta ainoastaan antaa kyseiselle jäsenvaltiolle "suositus tilanteen korjaamiseksi sellaisin toimenpitein, joiden tämä jäsenvaltio katsoo olevan sen omaan taloudelliseen tasapainoon parhaiten soveltuvia" eikä toimivaltaa antaa määräystä kyseisten perustamissopimuksen vastaisten avustusten tai tukien poistamisesta kokonaisuudessaan.

Toisaalta, 67 artiklan 2 kohdan kolmannesta alakohdasta aiheutuva rajoitus ja saman

artiklan 3 kohdasta aiheutuva vastaavanlainen rajoitus selittyvät helposti edellä 4 ja 67 artiklan sanamuodosta päätellyn tulkinnan ja perustamissopimuksen johdonmukaisuuden avulla.

Perustamissopimuksessa vahvistettu yhdentyminen on ainoastaan osittaista, ja jäsenvaltioilla säilyneen toimivallan ansiosta eri jäsenvaltioiden alueille sijoittautuneet hiili- ja teräsyritykset ovat edelleen sellaisten eri lainsäädäntöjen ja säännöstöjen alaisia, joiden soveltaminen on omiaan vaikuttamaan haitallisesti tai hyödyllisesti jäsenvaltion toimivaltaan kuuluviin hiili- ja teräsyrityksiin suhteessa muiden jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluviin samankaltaisiin hiili- ja teräsyrityksiin tai muihin saman valtion yrityksiin.

Vaikka tällaiset tilanteet ovat vastoin perustamissopimuksen yleistä tavoitetta, ne ovat välttämätön ja oikeutettu seuraus perustamissopimuksessa vahvistetun yhdentymisen osittaisesta luonteesta.

Vaikka korkean viranomaisen tehtävänä tämän johdosta olisikin muistuttaa jäsenvaltioille niiden yhteisöön tullessa hyväksymistä tavoitteista, se ei kuitenkaan voi määrätä tavoitteiden saavuttamiseksi soveltuvia keinoja varsinkaan, kun nämä keinot edellyttävät sellaista toimivallan käyttöä, joka ei kuulu yhteisölle, tai sellaista toimivaltaa, jota jäsenvaltiot eivät ole perustamissopimuksella siirtäneet korkealle viranomaiselle.

Se, että 67 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan ja saman artiklan 3 kohdan nojalla korkealla viranomaisella on ainoastaan rajoitettu toimivalta antaa suosituksia, todistaa että kyseisessä artiklassa ei tarkoiteta 4 artiklassa tarkoitettujen muodollisten poistamisten ja kieltojen täytäntöönpanoa, vaan siinä pyritään mahdollistamaan yhteisön toimivallan ulottuminen kansalliseen itsemääräämisoikeuteen tarpeellisissa tapauksissa, jotta perustamissopimuksen tehokas vaikutus (*effet utile*) ei huomattavasti heikkenisi ja jotta sen tarkoitus ei vakavasti vaarantuisi jäsenvaltioilla säilyneen toimivallan vuoksi.

On vielä otettava huomioon siirtymämääräyksiä koskevan yleissopimuksen 11 pykälä, jossa toteutetaan sellaisten tukien, avustusten tai erityismaksujen kielto, jotka on otettu käyttöön ennen kuin korkea viranomainen on ryhtynyt tehtäväänsä.

Kyseisen määräyksen sanamuodon avulla voidaan täsmentää perustamissopimuksen laatijoiden pyrkimys tällä alalla.

Siirtymämääräyksiä koskevan yleissopimuksen 11 pykälässä määrätään, että "jollei korkea viranomainen hyväksy tämän tuen, näiden avustusten tai erityismaksujen

säilyttämistä edelleen taikka niiden säilyttämisen edellytyksenä olevia ehtoja, avustusten ja tuen antaminen tai erityismaksujen määrääminen lopetetaan päivämäärinä ja edellytyksin, jotka korkea viranomainen vahvistaa neuvostoa kuultuaan, mutta niiden lopettaminen on pakollista vasta päivänä, jona kyseisen tuotteen siirtymäkausi alkaa".

Perustamissopimuksen 67 artikla, jossa korkealle viranomaiselle myönnetään ainoastaan toimivalta antaa suosituksia silloin, kun vakava epätasapaino johtuu tuotantokustannusten eroavuuden huomattavasta kasvusta, on selvästi väljempi kuin siirtymämääräyksiä koskevan yleissopimuksen 11 pykälä.

Jos perustamissopimuksen laatijat olisivat halunneet tehdä 67 artiklasta 4 artiklan c alakohdan lopullisen täytäntöönpanomääräyksen, olisi pääteltävä, että he olisivat pyrkineet olemaan tiukempia perustamissopimuksen voimaan tullessa jo olemassa olevien avustusten ja tukien suhteen kuin niiden suhteen, jotka on myönnetty vasta perustamissopimuksen voimaantulon jälkeen.

Tällainen päätelmä olisi sekä järjenvastaista että perustamissopimuksen järkevän toteuttamisen vastaista.

Edellä esitetyn analyysin johdosta on katsottava, että 4 artiklan c alakohdassa ja 67 artiklassa tarkoitetaan erillisiä aloja niin, että edellisessä poistetaan ja kielletään tietyt jäsenvaltioiden toimenpiteet alalla, joka perustamissopimuksen nojalla kuuluu yhteisön toimivaltaan ja että jälkimmäisessä pyritään lieventämään kilpailun edellytyksiin puuttumista, joka välttämättä aiheutuu jäsenvaltioilla säilytetystä toimivallan käytöstä.

c) Vuorolisä suhteessa 4 artiklan c alakohtaan

Edeltävien toteamusten nojalla on tarkasteltava, onko vuorolisä perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa poistettu ja kielletty tuki tai avustus.

On kiistatonta, että vuorolisän takia osa saksalaisen hiilen tuotantokustannuksista katetaan Saksan liittotasavallan julkisista varoista ja että tämän johdosta tämän osan kattaminen ei kohdistu tuottajayrityksiin eikä ostajaan tai käyttäjään.

Vuorolisän luonnetta täsmennetään liittovaltion talousministerin 4.2.1956 päivätyssä kirjeessä (III D 2 70230/56, asiak. nro 1231/56 f), joka sisältää erityisesti seuraavat kohdat:

"Korkea viranomainen on saanut Unternehmensverband Ruhrbergbaulta

hakemuksen, jossa sitä vaaditaan korottamaan hiilen hintoja keskimäärin 3 Saksan markkaa. Tämä vaatimus perustuu siihen, että Unternehmensverband Ruhrbergbaun ja Industriegewerkschaft Bergbaun välisten neuvottelujen johdosta kaivostyöläisten palkkoja on korotettava keskimäärin 9 prosentilla 15.2. lähtien, jotta voitaisiin vastata siihen, että kaivostyöläiset eivät siirtyisi työskentelemään muille teollisuuden aloille. Lisäksi Unternehmensverband Ruhrbergbau on esittänyt, että hinnankorotusta, joka olisi keskimäärin 3 Saksan markkaa tonnilta, tarvittaisiin kattamaan jo pitkään olemassa ollut vaje.

Pelkään pahoin, että tällainen hiilen hintojen muutos aiheuttaa valitettavia seurauksia hintarakenteeseen kokonaisuudessaan varsinkin Saksan liittotasavallassa, mutta myös muissa sellaisissa yhteisön maissa, jotka ovat kulutuksessaan riippuvaisia Ruhrin alueen hiilestä. Asianomaisten kanssa käytyjen syvällisten keskustelujen aikana olen pyrkinyt etsimään keinoja hiilikaivosten kannattavuuden parantamiseen ja erityisesti siihen, että niiden kustannuksia pienennettäisiin, jotta tämä hintojen nousu voitaisiin pitää suhteellisen pienenä.

.....

Ehdotetaan seuraavia toimenpiteitä:

1) Hinnoitteluperusteiden muuttaminen
2) Liikevaihtoveron alentaminen
3) Eläkevakuutus kaivostyöläisten keskinäisessä vakuutusyhtiössä

.....

Lisäksi on vielä otettava huomioon, että hiiliteollisuus, jossa palkat ja palkkiot vastaavat lähes 50 prosenttia liikevaihdosta, on niiden teollisuuden alojen joukossa, joilla palkkakustannusten osuus on hallitseva, niin että etenkin sosiaalikulut kasvattavat näitä kustannuksia.

Tämän vuoksi on otettu huomioon mahdollisuus, että valtio maksaa suoraan osan työntekijämaksuista, kuitenkin enintään 6,5 prosenttia, keskinäiseen etuuskassaan. Kuluihin osallistuminen 6,5 prosentilla keventäisi kaupallisen hiilenlouhinnan kustannuksia 1,77 Saksan markalla tonnilta. Ehdotettu toimenpide ei olisi ainoastaan sovellettavissa hiiliteollisuuteen, vaan myös muihin kaivosteollisuuden aloihin ja erityisesti niihin aloihin, jotka eivät kuulu korkean viranomaisen toimivaltaan.

Ehdotetun toimenpiteen osalta kysymyksessä olisi perustamissopimuksen 68 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan mukainen sosiaaliturvan rahoituksen muutos, joka ei kuitenkaan aiheuttaisi perustamissopimuksen 67 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja haitallisia vaikutuksia sen vuoksi, että tämä keventäminen koskisi ainoastaan hiilen hintojen korotuksen vaikutuksen osittaista korvaamista.

.....

4) Tuloverosta vapautetun vuorolisän myöntäminen

On ehdotettu, että kaikille maanalaisissa kaivoksissa työskenteleville työläisille myönnetään jokaiselta täydeltä vuorolta tuloverosta vapautettua vuorolisää, jonka yritykset maksaisivat pienentämällä palkasta perittävää veroa. Vuorolisä olisi päiväkohtaisesti palkatuille työläisille 1,25 Saksan markkaa ja malminlouhijoille ja urakkatyöntekijöille 2,50 Saksan markkaa.

On totta, että tämä toimenpide ei suoranaisesti aiheuttaisi yrityksille taloudellista helpotusta, mutta toimenpide vaikuttaa lisäävän kaivostyön kiinnostavuutta ja ehkäisevän siten työntekijöiden siirtymistä muille aloille sekä kannustavan kaivoksia palkkaamaan kipeästi tarvitsemiaan uusia työläisiä. Toimenpide on siis perustamissopimuksen 2 artiklassa ja 3 artiklan a ja g alakohdassa tarkoitettujen yhteisön tavoitteiden ja tehtävien mukainen.

....."

Viimeisestä kohdasta ilmenee, että vuorolisä ei "suoranaisesti aiheuttaisi yrityksille taloudellista helpotusta", mutta kohta on ristiriidassa saman kirjeen ensimmäisen kappaleen kanssa, jossa täsmennetään, että alalla tarvitaan kahta erilaista korotusta: "kaivostyöläisten palkkoja on korotettava keskimäärin 9 prosentilla 15.2. lähtien, jotta voitaisiin vastata siihen, että kaivostyöläiset eivät siirtyisi työskentelemään muille teollisuuden aloille, ja lisäksi tarvitaan hinnankorotusta, joka olisi keskimäärin 3 Saksan markkaa tonnilta, jotta voitaisiin kattaa jo pitkään olemassa ollut vaje".

Liittovaltion hallitus pelkää, että "tällainen hiilen hintojen muutos aiheuttaa valitettavia seurauksia hintarakenteeseen kokonaisuudessaan varsinkin Saksan liittotasavallassa, mutta myös muissa sellaisissa yhteisön maissa, jotka ovat kulutuksessaan riippuvaisia Ruhrin alueen hiilestä".

Edellä tarkoitetusta 4.2.1956 päivätystä kirjeestä ilmenee selkeästi, että vuorolisän käyttöön ottaminen mahdollistaa sen, että vältetään hiilen hinnan korotus, joka

kävisi välttämättömäksi ilman kyseistä lisää.

Sama kirje osoittaa, että "aiheuttamatta yrityksille taloudellista helpotusta" kaivoslisä poistaa yrityksiltä kustannuslisän, joka yritysten olisi ilman kyseistä lisää tarvinnut hyväksyä, ja että tämän johdosta kaivoslisä, joka ei kevennä olemassa olevia kustannuksia, alentaa kustannuksia, jotka välttämättä kohdistuisivat näihin yrityksiin.

Liittovaltion talousministerin 12.3.1956 korkealle viranomaiselle lähettämässä kirjeessä (III D 2 70672/56, asiak. nro 2426/56 f) täsmennetään lisäksi, että

> "... näiden lisien (kaivoslisä mukaan lukien) tarkoituksena on myös estää maan alla työskenteleviä kaivostyöläisiä siirtymästä muille aloille, mikä on huolen aiheena, ja ehkäistä kaivostyövoiman huomattavia muutoksia ja saada nuoret jälleen kiinnostumaan kaivostyöläisen ammatista".

Liittovaltion talousministerin 23.3.1956 korkealle viranomaiselle lähettämässä kirjeessä (III D 2 70765/56, asiak. nro 2781/56 f) esitetään seuraavaa:

> "... Lähetän ohessa muita asiakirjoja, jotka koskevat jo aiemmin, 1.3.1956 päivätyssä kirjeessäni tarkastelemiani toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on poistaa tiettyjä hiilikaivosten erityisiä kustannuksia".

Nordrhein-Westfalenin osavaltion valtiovarainministerin hiilialan yritysten yhteenliittymille osoittamassa, 6.3.1956 päivätyssä kirjeessä (viite: S 2034-2812/VB-2/H 2030-2507 II B 2) esitetään seuraavaa:

> "Parhaillaan valmistellaan lakia, joka mahdollistaa lisien myöntämisen kaivostyöläisille, jotta voitaisiin tehokkaasti lieventää uhkaavaa vaaraa siitä, että kaivostyöläiset siirtyvät muille aloille".

Liittovaltion talousministerin 22.10.1956 korkealle viranomaiselle lähettämässä kirjeessä (III D 2 - 71933/56) esitetään seuraavaa:

> "... Kyseisessä kirjeessä on ilmoitettu, että liittovaltion hallitus on vahvistanut tavoitteeksi parantaa hiilikaivosten kannattavuutta vähentämällä niitä erityisiä kustannuksia, joita tämän talouden alan oli kannettava suhteessa muihin aloihin."

Edellä mainittu kirje sisältää kuitenkin kohdan, jossa lisätään seuraavaa:

"... Varotoimenpiteenä minun on kuitenkin huomautettava, että vaikka kaivoslisän maksaminen olennaisesti laajentaisi tuotantokustannusten eroja, tämä tapahtuisi kuitenkin laillisesti eli tuottavuuden muutoksen johdosta. Kuten korkea viranomainen on asiasta tietoinen, saksalaisen hiiliteollisuuden tuotantoa voidaan huomattavasti lisätä ilman uusia investointeja, mikäli kaivostyöläisten määrää onnistutaan kasvattamaan, sillä kaivostyöläisten riittämättömän määrän vuoksi olemassa olevaa kapasiteettia ei täysin kyetä hyödyntämään. Tämän johdosta maanalaisissa kaivoksissa työskentelevien työläisten määrän lisääminen, johon on viitattu edellä II kappaleessa, on kiistattomasti aiheuttanut tuottavuuden paranemisen".

Tästä selkeästä esityksestä ilmenee, että Saksan hiiliteollisuuden tuotanto on kasvanut ja tuottavuus parantunut maanalaisissa kaivoksissa työskentelevien työläisten määrän kasvamisen myötä, joka puolestaan on aiheutunut vuorolisästä johtuvasta kaivostyöläisten palkkojen korotuksesta.

Tämä palkkojen korotus muodostaa kiistattomasti osan tuotantokustannuksista.

Jos tämä korotus erotetaan tuotantokustannuksista - kuten itse asiassa on tehty rahoitettaessa vuorolisä julkisista varoista - hiiliteollisuus hyötyy säästöstä joutumatta kantamaan kustannusta toimenpiteestä, joka kasvattaa tuotantoa ja parantaa tuottavuutta.

Tämän johdosta kyseisen teollisuuden tuotantokustannukset eivät muodostu niistä kustannuksista, joita hiilenlouhinta on tosiasiallisesti aiheuttanut.

Tämän keinotekoisen kirjanpidollisten tuotantokustannusten alentamisen johdosta kyseisestä toimenpiteestä hyötyvä hiiliteollisuus on edullisemmassa kilpailutilanteessa kuin sellaiset hiiliteollisuuden alat, joiden on itse kokonaisuudessaan katettava tuotantokustannuksensa.

Saksan liittotasavallan hallitus on muistuttanut mieliin kaivoslisää koskevan lakiehdotuksen (asiakirja nro 2351, Bundestag, 3.5.1956) perustelujen sanamuodon edellä mainitussa 22.10.1956 päivätyssä kirjeessään ja toistanut seuraavaa:

"... Viime aikoina on kuitenkin ollut yhä enenevässä määrin merkille pantavaa, että tämä kaivostyöläisten ammattiylpeys on hävinnyt eduille, joita muut ammatit, joissa työ on helpompaa ja palkat parempia, voivat tarjota".

Tätä käsitystä on selitetty edelleen suullisessa käsittelyssä, jossa Saksan liittotasavallan hallituksen edustaja on todennut, että vuorolisä on eräänlainen äärim-

mäisen raskaan ammatin palkinto, jota ei annettu esineellisessä muodossa sen vuoksi, että tällaisen palkinnon olisi oltava ja pysyttävä konkreettisena, jotta sen viehätysvoima ei menettäisi arvoaan, ja että kaivoslisää koskevan lain tarkoituksena ei ollut myöntää tukea kaivosyrityksille, vaan luoda kaivostyöläisiä ja erityisesti maan alla työskenteleviä kaivostyöläisiä koskeva etuus.

Tämän selityksen mukaisesti vuorolisää ei voida viime kädessä pitää muuna kuin palkan lisänä.

Vaikka tätä palkan lisää - olettaen, että sen maksaa hiiliteollisuus - ei olisikaan tarkoitettu perustamissopimuksessa, se ei voi olla vaikuttamatta tuelta silloin, kun se vastaa Saksan liittotasavallan hallituksen julkisista varoista rahoittamaa palkkojen korotusta.

On kuitenkin määriteltävä, täyttääkö tuki tai avustus, joka vuorolisä näyttää olevan, tietyt perustamissopimuksen 2 artiklassa määritellyt vaatimukset, eli turvaako se jatkuvan työllisyyden ja sen, että jäsenvaltioiden taloudelle ei aiheutu olennaista ja jatkuvaa häiriötä.

Liittovaltion hallitus on itse edellä mainitun 12.3.1956 päivätyn kirjeensä (III D 2 70672/56, asiak. nro 2426/56 f) eräässä osassa täsmentänyt, että vuorolisän "tarkoitus on myös estää se, että maan alla työskentelevät kaivostyöläiset siirtyvät kaivoksista muihin ammatteihin".

Tästä toteamuksesta ilmenee selkeästi, että kaivoslisää ei voida pitää sellaisena, että sen tarkoitus olisi turvata jatkuva työllisyys ja välttää työttömyys, sillä se on päinvastoin otettu käyttöön aikana, jolloin kaivostyöläisen ammatin jättäminen oli liittovaltion hallituksen "huolen aiheena".

Edelleen, 37 artiklan erityismenettelyä, joka koskee olennaisten tai jatkuvien häiriöiden mahdollisuutta, ei ole pantu vireille.

Väliintulija on väittänyt, että vuorolisä kuului perustamissopimuksen 67 artiklan soveltamisalaan ja että se oli kyseisen artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu "tuki".

Tätä väitettä ei voida missään tapauksessa hyväksyä ainoastaan sen vuoksi, että 67 artiklassa edellytetään artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun tuen myöntämiseltä korkean viranomaisen ennalta antamaa suostumusta ja sen velvollisuutta kuulla ensin neuvoa-antavaa komiteaa ja neuvostoa ja että kyseisessä artiklassa määrätään, että tuen määrä, edellytykset ja kesto vahvistetaan yhteisymmär-

ryksessä korkean viranomaisen kanssa.

Tässä tapauksessa ei ole kuultu neuvoa-antavaa komiteaa eikä neuvostoa, ei ole saatu korkean viranomaisen suostumusta eikä ole ollut 67 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua yhteisymmärrystä.

Päinvastoin on selvää, että korkea viranomainen on pidättynyt kaikista toimista.

Kaikkien näiden seikkojen vuoksi julkisista varoista rahoitettu kaivoslisä on, erillään tarkasteltuna, Saksan liittotasavallan hallituksen Saksan hiiliteollisuudelle myöntämä tuki tai avustus, eikä ole olemassa perustamissopimukseen perustuvaa aiheellista syytä, joka voisi poistaa lisältä tämän luonteen.

Tämän johdosta on katsottava, että kaivoslisä on, erillään tarkasteltuna, yhteensopimaton hiilen ja teräksen yhteismarkkinoiden kanssa ja tämän vuoksi perustamissopimuksella kielletty.

2. *Poistaako se, että vuorolisä on 1.4.1958 lähtien korvannut sen, että liittovaltion hallitus ei enää rahoita osaa kaivostyöläisten eläkevakuutuksen työnantajamaksuista, vuorolisältä perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa kielletyn tuen tai avustuksen luonteen?*

Saksan liittotasavallan hallitus on 1.4.1958 kumonnut helmikuussa 1956 tekemänsä päätöksen, jonka mukaisesti se rahoitti osan, eli 6,5 prosenttia palkkojen määrästä, kaivostyöläisten eläkevakuutuksen työnantajamaksuista.

Vastaaja esittää vastineessaan, että vaikka jokin etuus erillään tarkasteltuna olisi kielletyn tuen luonteinen sen vuoksi, että kyseinen etuus "alentaa tuotantokustannuksia ja vaikuttaa luonnollisiin kilpailuedellytyksiin", "perustamissopimuksen rikkomisen" poistamiseksi riittää, että kyseisen etuuden vaikutukset poistetaan.

Tällaisessa tapauksessa "asiallisesti kysymyksessä ei enää ole vilpittömän kilpailun varmistamista varten perustamissopimuksessa kielletty tuki".

Saksan liittotasavallan hallitus, joka edelleen katsoo, että "kaivoslisän myöntäminen ei ole ristiriidassa perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdan kanssa", väittää, että tällaista ristiriitaisuutta ei voinut enää olla olemassa sen vuoksi, että "1.4.1958 lähtien liittotasavalta on lakannut maksamasta 6,5 prosenttia palkoista osana kaivostyöläisten eläkevakuutuksen työnantajamaksua, jota se oli maksanut 15.2.1956 lähtien kaivosyritysten maksutaakkaa keventääkseen".

Vastaaja ja väliintulija esittävät, että täten kaivosyritysten maksettavaksi asetettava työnantajamaksun lisä vastaa määrältään vähintäänkin kaivoslisää.

Näiden kahden toteamuksen johdosta on tarkasteltava, poistaako se, että liittovaltion hallitus ei maksa enää 6,5 prosentin osuutta palkkojen määrästä kaivostyöläisten eläkevakuutukseen, vuorolisältä perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa kielletyn tuen tai avustuksen luonteen.

Se, että hiilen tuottaja on maksanut liittovaltion hallitukselle täsmälleen saman rahasumman kuin kaivostyöläisille on maksettu vuorolisän muodossa sekä veron, joka tältä määrältä olisi ollut maksettava, on johtanut useimpien hiilen tuottajien osalta siihen, että kaikki vuorolisän taloudelliset vaikutukset poistuivat ilman niiden psykologisten etujen poistamista, joita kyseisen lisän käyttöön ottamisella on liittotasavallan hallituksen mukaan tavoiteltukin.

On siis tutkittava, eikö tällainen takaisin maksaminen ole poistanut vuorolisältä perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa kiellettyä tuen luonnetta.

Tässä tapauksessa ei kuitenkaan ole tarpeen tarkastella tällaista kysymystä, sillä vastaajan hyväksymä ja väliintulijankin esiin tuoma korvautumismenettely ei millään tavalla ole luonteeltaan takaisinmaksu, joka kaikissa tapauksissa vastaisi korvattavien kulujen määrää.

On epäselvää, että jos liittotasavallan hallitus olisi halunnut poistaa vuorolisän kaikki taloudelliset vaikutukset, miksi se ei ole määrännyt kaivosyrityksiä maksamaan takaisin vastaavaa rahasummaa.

Toteutetussa menettelyssä voidaan tuen ja sen korvaamiseksi tarkoitettujen määrien kasvun välillä vahvistaa ainoastaan hyvin epävarma ja summittainen yhteys sen vuoksi, että liittovaltion hallituksen tarkastelun kohteena olevan ajanjakson aikana kaivostyöläisten eläkevakuutuksen kustannuksiin ja maksuihin myöntämä tuki on ollut luonteeltaan hyvin monimutkainen.

Koska 4 artiklan c alakohdassa vahvistettu poistaminen ja kieltäminen ovat luonteeltaan yleisiä ja ehdottomia, niitä ei missään tapauksessa voi poistaa epävarman ja summittaisen korvausmenettelyn toteuttamisella.

Näiden syiden vuoksi se, että liittovaltion hallitus ei 1.4.1958 lähtien enää ole maksanut 6,5 prosenttia palkkojen määrästä vastaavaa osaa kaivostyöläisten eläkevakuutusmaksuista, ei poista vuorolisältä perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa kiellettyä tuen tai avustuksen luonnetta.

II HARKINTAVALLAN VÄÄRINKÄYTTÖ

Kantaja vetoaa korkean viranomaisen sille antaman kielteisen päätöksen kumoamista koskevan kanteen tueksi harkintavallan väärinkäyttöön.

Tätä harkintavallan väärinkäyttöä koskevaa väitettä ei ole tarpeen ratkaista sen vuoksi, että toteamus siitä, että vuorolisä on perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdassa kielletty tuki, riittää aiheuttamaan kanteen kohteena olevan päätöksen kumoamisen.

Edellä esitettyjen syiden johdosta korkean viranomaisen 30.4.1959 päivätyssä kirjeessä kantajalle tiedoksi antama kielteinen päätös on kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Vastaaja ja väliintulija ovat hävinneet asian olennaisilta osin.

Tämän johdosta heidät velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut siten, että väliintulija määrätään vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja väliintulostaan aiheutuneista kuluista.

Näillä perusteilla,

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

kuultuaan esittelevän tuomarin kertomuksen,

ottaen huomioon asianosaisten suulliset lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 2, 3, 4, 5, 14, 26, 33, 34, 35, 54, 55, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 80 ja 88 artiklan,

ottaen huomioon siirtymämääräyksiä koskevan yleissopimuksen 11 pykälän,

ottaen huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan,

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen ja erityisesti sen 69 artiklan 2 kohdan,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on hylännyt muut laajemmat tai vastakkaiset vaatimukset ja antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Yritysten yhteenliittymä De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburgin esittämä ensimmäinen ja neljäs vaatimus, joissa vaaditaan kumoamaan kanteen kohteena oleva päätös ja velvoittamaan korkea viranomainen korvaamaan oikeudenkäyntikulut, otetaan tutkittaviksi. Toinen ja kolmas vaatimus, joissa vaaditaan julistamaan, että korkean viranomaisen on päätöksellä todettava, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut sille perustamissopimuksesta aiheutuvia velvoitteita rahoittaessaan julkisista varoista maan alla työskenteleville kaivostyöläisille myönnettävän verovapaan lisän, ja joissa vaaditaan kumoamaan tämä toimenpide sekä tekemään muut yhteisöjen tuomioistuimen tarpeelliseksi katsomat päätökset, jätetään tutkimatta.**

2) **Korkean viranomaisen 30.4.1959 päiväämässä kirjeessään kantajalle tiedoksi antama kielteinen päätös kumotaan.**

3) **Asia palautetaan korkean viranomaisen käsiteltäväksi.**

4) **Vastaaja ja väliintulija velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut siten, että väliintulija vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja väliintulostaan aiheutuneista kuluista.**

Donner Hammes Catalano

Riese Delvaux Rueff Rossi

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä helmikuuta 1961.

A. Van Houtte
kirjaaja

A. M. Donner
presidentti